

for mig, men det vil jeg ikke — kunde fremkomme med saadanne Yttringer. Det er virkelig ikke noget kraftigt Vaaben, det er ikke noget Vaaben, der bider igjennem, at lade en Mand høre, at han er yngre en En selv, naar man maa erkjende, at han er dygtig og kan udfylde sin Plads. Det var dette, jeg vilde bemærke angaaende den mærkværdige Indsigelse med Hensyn til Ungdommen. — Jeg vil derefter begynde med det mindre Vigtige, altsaa med Udtalelserne af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds, thi det, han sagde, anser jeg virkelig for mindre vigtigt, end hvad der ellers er kommet frem i det sidste Møde. Han har med sin sædvanlige ganske overordentlig store Veltalenhed ytret sig om forskjellige Ting, der ligge ved Siden af det, der ligger for, og han kom ogsaa flere Gange til at indrømme, at det, hvorover han egentlig havde udbredt sig, ikke var det, der forelaa. Man hører altid med Fornøjelse denne særdeles veltalende Mand. Han havde Noget at bemærke imod Ordføreren's Tale om Grundlovsprotestanterne fra 1849 og det Arvegods, de havde efterladt sig, som Andre havde optaget osv. Jeg tror nu slet ikke, det var klogt af det ærede Medlem at indlade sig paa dette; han kunde have ladet det ligge, men da han ikke lod det ligge, maa jeg gaa lidt ind derpaa, og jeg antager ikke, at han vil brede mig, at jeg er ung, thi jeg er, som sagt, lidt ældre end han. Jeg antager, at han vil lægge lidt mere Mærke til, hvad jeg siger, skjøndt jeg ikke forlanger, at han skal lægge overordentlig stor Vægt derpaa, men paa Grund af min Alder, som har megen Indflydelse paa ham, haaber jeg, han vil lægge en lille bitte Smule mere Vægt paa, hvad jeg siger om denne Sag. Det er vitterligt for os Alle, det er Noget, der ikke lader sig negte, at der i 1849 var Grundlovsprotestanter; de fleste af os, ja maasse alle de ærede Herrer kjende dem. Den ærede Taler, jeg sigter til, nævnte, at disse Mennesker nu alle vare døde. Ja, ganske vist, der er, saavidt jeg har set, kun en af dem levende endnu, og det er en af de mest uskyldige blandt dem, men den vigtigste af dem, og den, der har været saa heldig i Virkeligheden at kunne gennemføre sin Protestantisme her i Livet, er jo død. Smidlertid følte vi i 1865—66 hans Protestantisme i Gjærningen saa haardt, at det var ham, der gjorde, at vi maatte opgive en god Del af vor Forfatning fra 1849. Arvingerne til denne Protestantisme, de, der støttede denne Protestant, var det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds og hans politiske Venner. Derfor de ikke havde støttet denne Protestant, havde der ikke været Tale om, at han vilde have kunnet sætte det igjennem, som han stræbte efter, men det var det ærede Medlem og hans Venner, der støttede ham i den Grad, at selv de, der ansaa det for en stor Ulykke og Sorg at komme til at gaa ind paa Noget deraf, dog

tilsidst fandt det nødvendigt delvis at gaa ind derpaa, for at forhindre en yderligere Afvigelse fra Grundloven af 1849. Det ærede Medlem, som jeg nævnte, har særdeles stor Fortjeneste af, at dette blev gennemført. Han havde dengang en langt større Indflydelse, end han nu har, thi nu er hans Indflydelse ikke saa stor. Dengang strakte hans Indflydelse sig næsten til et Flertal i de to Thing, i hvilke der var Tale om at tage Beslutning, og naar han ikke havde sluttet sig til Grundlovsprotestanterne, men var gaaet imod dem, havde hele vor Stilling været en ganske anden. Jeg kan derfor godt forstaa, at det ærede Medlem ikke synes rigtig godt om denne Tale om Grundlovsprotestanterne fra den Tid (Hall: Jeg har ikke sagt et Ord derom; det var Kultusministeren, som sagde det!) Jeg henstiller nu til det ærede Thing og siden til Rigsdagstidenden, om ikke det ærede Medlem havde særdeles meget at bemærke til det, der var sagt af den ærede Ordfører om Grundlovsprotestanterne (Stemmer: Jo!) Om det ærede Medlem ikke nu kan huske det, tør jeg ikke sige, men jeg huster det godt, og jeg tror, at mangfoldige af Thingets Medlemmer huske det; det er ikke saa mange Timer siden. Det var dette, jeg troede at maatte bemærke, fordi der saa tidt kommer ganske forunderlige Ting frem om, hvad der dengang skete, og det ærede Medlem, som nylig afbrød mig, har fuldkommen Ret i, at Kultusministeren tog denne Sag noget stærkt; men jeg kan saa godt forstaa det, Kultusministerens Stilling er ikke behagelig, og naar man sidder i en ubehagelig Stilling, og tror ved en rask henkastet Yttring at kunne klare sig lidt ud af Vanskelighederne, kan jeg godt forstaa og undertil, at der kommer noget Saabant fra den Side. Han mente, at han i den Tid, altsaa i 1865—66, havde været fuldkommen enig med den ærede Ordfører; men det viste sig, at han mente, at Ordføreren havde været enig med ham om at anfende Forandring, der skete for hensigtsmæssig, mens den ærede Ordfører har ganske Ret i at sige, at han paa ingen Maade har været enig med Ministeren derom, men kun efter hele Stillingen og Situationen havde anset det for Noget, der var nødvendigt. Vi vide jo imidlertid alle, at der er stor Forskel paa, hvad man anser for nødvendigt og hvad for hensigtsmæssigt. Kultusministeren ansaa det for hensigtsmæssigt, og det viser sig den Dag idag, at han spiller ovenpaa, netop paa Grund af denne hensigtsmæssige Indretning fra den Tid, men vi Andre, som delvis og tvungne gik med dertil, gjorde det, fordi det var nødvendigt, og vi gjorde det med stor Sorg. Det er altsaa den store Forskel mellem den høiagtede — jeg havde nær sagt den høiærværdige — Kultusminister og os Andre, at hvad han har fundet hensigtsmæssigt, var Noget, vi med Sorg fandt nødvendigt. Dette har jeg ogsaa anset det for nødvendigt for mit Bedkommende at gjøre opmærksom